

Stichting Herpetologische Studiegroepen, Werkgemeenschap van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en de Koninklijke Nederlandse Natuurhisto- rische Vereniging.

De Herpetologische Studiegroep werd in 1979 opgericht als onderdeel van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Het studie- en werkterrein van deze studiegroep besloeg dan ook in eerste instantie Nederlands meest zuidelijke provincie. Hoewel reptielen en amfibieën in vergelijking met bijvoorbeeld vogels en planten een relatief geringe belangstelling genieten, nam het aantal leden dat zich voor de herpetofauna wilde inzetten in betrekkelijk korte tijd sterk toe. Anno 1987 is zo de situatie ontstaan dat de Herpetologische Studiegroep thans in zeven provincies, te weten Limburg, Noord-Brabant, Gelderland, Zeeland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland, afdelingen heeft.

Bovendien zijn er gevorderde plannen om ook in de andere provincies initiatieven te ontwikkelen om te komen tot oprichting van soortgelijke werkgroepen. Omdat het werkterrein van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg wordt overschreden, werd reeds in 1985 tussen de besturen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging en het Natuurhistorisch Genootschap afgesproken dat er gezocht zou worden naar een mogelijke samenwerking op herpetologisch gebied. Thans zijn de besprekingen afgerond en is per 1 januari 1987 een samenwerkingsverband tussen beide verenigingen gestart.

In 1980 werd in Limburg, daarna ook in andere provincies, begonnen met inventarisatiewerkzaamheden die sindsdien elk jaar resulteren in een jaarverslag waarin de resultaten worden weergegeven. Bij de inventarisaties maakt de Herpetologische Studiegroep gebruik van kleine overzichtelijke waarnemingskaarten, waarbij de nadruk ligt op de verspreiding van soorten. Als ideaalbeeld wordt gestreefd naar een verspreidingsoverzicht op kilometerhokbasis. Door de eenvoudige opzet van de waarnemingskaarten blijkt de bereidheid tot

het doorgeven van gegevens groot. Verdeeld over de genoemde provincies werken momenteel tussen de twee- en driehonderd personen regelmatig mee aan de inventarisaties.

De toenemende belangstelling voor de Nederlandse herpetofauna is enerzijds te verklaren door de sterke bedreiging waaraan deze diergroep blootstaat, anderzijds door de behoefte middels gerichte acties iets aan deze bedreigingen te doen. De doelstellingen van de Herpetologische Studiegroep sluiten hierbij aan:

- door bijeenkomsten, lezingen en excursies wordt getracht de interesse voor reptielen en amfibieën bij de bevolking aan te wakkeren.
- door algemene en gerichte inventarisaties wordt getracht een zo compleet mogelijk verspreidingsbeeld te verkrijgen per diersoort. De resultaten hiervan worden jaarlijks in een verslag gepubliceerd, teneinde de leden het resultaat van hun werkzaamheden te laten zien.
- door te reageren op bestemmingsplannen e.d. wordt getracht de nog bestaande biotopen voor reptielen en amfibieën te behouden. Door een goede rapportage van de leden in het veld kan door de provinciale stuurgroep direct gereageerd worden op lokale bedreigingen.
- door kennis en informatie te verschaffen aan planologen kunnen in een vroeg stadium de invloeden van geplande werkzaamheden onderkend worden. Met de betrokken instanties kan zo getracht worden te komen tot een voor de herpetofauna zo gunstig mogelijke oplossing.
- door de aanleg van nieuwe poelen wordt geprobeerd amfibieën weer voortplantingsmogelijkheden te geven, waarbij een natuurlijke kolonisatie wordt nagestreefd. Het uitzetten van dieren wordt over het algemeen niet als zinvol ervaren.

De gegevens worden opgeslagen in

een kaart- en computerarchief. Het voordeel van een eigen computerarchief is dat men niet afhankelijk is van derden bij het opvragen van gegevens. De Herpetologische Studiegroep kan zelf beslissen voor welke doeleinden de gegevens gebruikt worden. De data kunnen op elk moment opgevraagd worden en snel ter beschikking staan. Dit laatste is vooral van belang bij het reageren op overheidsplannen, waarin een korte inspraaktermijn gehanteerd wordt. Aangezien de Herpetologische Studiegroep een actiegroep is die primair opkomt voor het behoud van de herpetofauna, acht men het verzamelen van gegevens voor wetenschappelijke doeleinden op zich, van minder belang.

De Herpetologische Studiegroep werkt samen met het Ministerie van Landbouw en Visserij en dankt aan deze instantie een goede regeling met betrekking tot de afgifte van inventarisatieonthefingen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Met het Rijksinstituut voor Natuurbeheer en het Staatsbosbeheer bestaat een goede samenwerking op het planologische vlak, terwijl met diverse provinciale landschappen, Natuurmonumenten en andere terreinbeherende instanties eveneens nauwe contacten worden onderhouden.

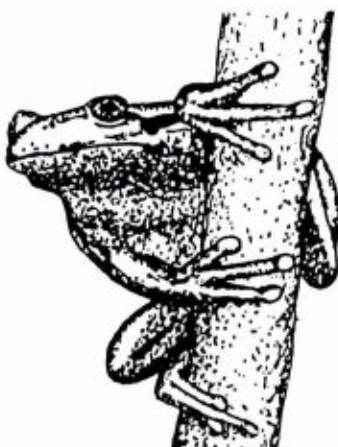
De inventarisatiegegevens zullen worden doorgespeeld naar het landelijke inventarisatieproject en kunnen zo bijdragen tot onder andere het opstellen van beheersrichtlijnen inzake de herpetofauna.

De contributie voor de Herpetologische Studiegroep bedraagt f 12,50 per jaar. Leden van de KNNV krijgen hierop een reductie van vijf gulden, terwijl voor leden van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg het lidmaatschap gratis is. Binnen elke provincie worden bijeenkomsten met lezingen en excursies georganiseerd,

waarvan de leden regelmatig op de hoogte worden gehouden. Alle leden van de Herpetologische Studiegroep kunnen het jaarverslag ontvangen tegen een gereduceerde prijs.

Geïnteresseerden die in enigerlei vorm willen meewerken aan het behoud en herstel van de Nederlandse herpetofauna en die de doelstellingen van de Herpetologische Studiegroep onderschrijven, kunnen zich voor meer informatie wenden tot de secretariaten van de provinciale afdelingen.

A.J.W. Lenders, voorzitter.

Herpetologische Studiegroep:

Limburg,

p.a. Kantstraat M10, 6112 AP St. Joost

Noord-Brabant,

p.a. Heuvelstraat 93a, 5038 AC Tilburg

Gelderland,

p.a. Tweede Walstraat 103, 6511 LS Nijmegen

Zeeland,

p.a. Saffier 27, 4337 MR Middelburg

Utrecht,

p.a. Prysesstraat 19, 4101 CM Culemborg

Zuid-Holland,

p.a. Leeuwerikstraat 14, 3443 AZ Woerden

Noord-Holland,

p.a. Grondzeiler 61, 1035 AM Amsterdam.

Korte mededelingen

"Met een kikker op pad"

In samenwerking met de Herpetologische Studiegroep Gelderland, heeft het Natuurmuseum Nijmegen een tentoonstelling gemaakt, getiteld: "Met een kikker op pad". Deze tentoonstelling is vanaf 20 maart tot 6 juli in het natuurmuseum te bezichtigen.

De tentoonstelling gaat niet alleen over amfibieën, wat de titel doet vermoeden, maar ook over reptielen. De nadruk is gelegd op soorten, die in de omgeving van Nijmegen voorkomen. Verschillende in Nederland voorkomende amfibieën en reptielen worden bedreigd. Zo is de Boomkikker een soort, die in Nederland amper meer voorkomt. Eén van de belangrijkste oorzaken van de bedreiging is dat door grootschalig landschapsbeheer, elementen in het landschap als heggen, kleine bosjes en sloten verdwijnen. Dit zijn belangrijke biotopen voor veel amfibieën en reptielen. De dieren zelf zijn wel bij de wet beschermd, maar hun biotoop nauwelijks. De tentoonstelling is bedoeld om deze diersoorten onder de aandacht te brengen, en te wijzen op maatregelen, die genomen moeten worden om hen te behouden.

In diorama's zijn biotopen nabgebouwd, waarin de karakteristieke dieren voor die biotopen geplaatst zijn. Met behulp van foto's en teksten wordt er beknopte en eenvoudige in-

formatie gegeven over de verschillende amfibie- en reptiel soorten. Verder wordt er ingegaan op jaarcyclussen van de dieren, met onderwerpen als, winterslaap, voortplanting en trek, en metamorfose.

De tentoonstelling is geschikt voor volwassenen, maar ook voor kinderen van basis- en middelbare school. Na telefonische afspraak kunnen rondleidingen voor schoolklassen en groepjes verzorgd worden.

Openingstijden: ma t/m vrij. 10.30-17.00 uur; zo. 13.00-17.00 uur.

Natuurmuseum Nijmegen, Gerard Noodstraat 21, 6511 SV Nijmegen, tel.: 080-230749.

2e druk Inventarisatieatlas Flora en Fauna

De inventarisatieatlas voor Flora en Fauna die door het Staatsbosbeheer in 1981 voor het eerst werd uitgegeven, is herdrukt en binnenkort weer verkrijgbaar.

Uitvoering en gebruik zijn gelijk gebleven, wel zijn de kaartbladen vervangen voor zover nieuwe beschikbaar zijn gekomen tot eind 1986.

De prijs is ook niet veranderd en u kunt de atlas bestellen door f 30,— (dertig gulden) over te maken op giro 54430 van het Staatsbosbeheer te Utrecht.

Catalogus over natuur en milieu in Belgisch Limburg

Zojuist verscheen van het Provinciaal Natuurcentrum te Rekem een "Catalogus van de boeken, periodieken en kaarten aanwezig in het Documentatiecentrum van het P.N.C., 1980-1985".

Het is de bedoeling om met deze catalogus het Documentatiecentrum ruimer bekend te maken bij een groot publiek. Dit centrum biedt immers heel wat documentatie over de Limburgse natuur en over natuur en milieu in het algemeen. Zowel de specialist als de leek en het kind kunnen hun gading hier vinden. Zo zijn er momenteel om en bij de 4500 boeken, circa 130 tijdschriften, een groot aanbod van allerlei kaarten en plannen, honderden dia's, thematische en gemeentelijke mappen met krantenartikels, brochures, gemeentebladen, wandel- en fietsbrochures, enz.

Er is mogelijkheid tot uitleen, mits betaling van een jaarlijks lidgeld (100 B fr.). Het Documentatiecentrum is net zoals het Natuurcentrum in zijn geheel vrij toegankelijk tijdens de kantooruren.

De catalogus kan telefonisch of schriftelijk besteld worden op het volgende adres: Provinciaal Natuurcentrum, Populierenlaan 30, 3620 Lanaken-Rekem, 011/71.44.44, rekeningnr. 000-0400447-31.

Kostprijs: 180 Fr. of 90 B fr. voor leden (+ 30 B fr. portokosten).